השוחט פרק שני חולין לא.

מסורת הש"ס

א) לקמן פב: ע"ש בלה ז:, ג) [כרב אלפס פ"ו דממלתין דף רפח. איתא הטחנו צריך שיתן עפר תיתוח למעלה ועפר תיתוח למעלה וכ"ל ברא"ש שם], ג) [ל"ל פקתא וכ"ל לקמן קז. וכנרכות נד. ונמיר מג: ופרש"י פקתא נקעה וכ"ל כערוך גם בילקוט פרשה אחרי פקתא], ד) [ערין תוס' מנחדרין עו. ד"ה סוף המה], ה) לעיל יב:, ו) לעיל כ:, ז) חגיגה יט. מקוואות פ"ה משנה ו, ח) רש"ל, ט) [ל"ל אחר ד"ה והא], י) [שבת כה:], כ) ל"ל כאין דורסין.

תורה אור השלם

1. וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגֵר הַגָּר בְּתוֹכֶם אֲשֶׁר יַקְרִיב עֹלָה לְכָל נִדְרָם וּלְכָל נִדְבָתָם אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ לַיהוָה לְעֹלָה: לְרִצֹנְכֶם תָּמִים זָכָר בַּבָּקָר בַּכְּשָׂבִים וּבָעִזִּים: ויקרא יז ז-ג

2. וְזָבַחְתָּ שְׁלָמִים וְאָכַלְתָּ שָּׁם וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ: דברים כז ז

גליון הש"ס

גמ' איבעיא להו מלא צואר. כעין זה בנ"ק קיט ע"ב: שם הא הפילה היא בשרה. עי' פנהדרין עז ע"ל תוס' ד"ה סוף: רש"י ד"ה מבא בו' ערכין יחיו. עי' בהרע"ב פפ"ט דפנהדרין:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לריך ליתן עפר למטה עפר תיתוח דלפס העפר:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) תד"ה ולסורה וכו' עד סה"ד. נ"ב דבימי האמוראים היו אוכלין תרומה טהורה מא"ר כי היה לחם אפר פרה וכמ"ש הרמ"ם לקמן פ"ח ספר ד' אבל מעשר שני לא היה טהר משחרב הבית ולא היו מחלוקת ודו"ק:

לעזי רש"י

מינצייר"ש
[מינצירדי"ש]. פרוס. חתוך לפרוסות קטנות.

מוסף רש"י

עפר למטה. עפר תיתוח ולא על קרקע קשה לקמן פב:. עפר לא נאמר. וכסהו עפר משמע דלא כני עפר אלא בכסוי (שם) דלא קפיד אלא אכסוי (ביצה ז:), אלא בעפר. משמע שהוא נגלל וטמון בעפר קודם הכסוי (שם) משמע מולי עטיף בעפר תיתוח (לקמן פג:). דמן חברייא. בני הישיבה (לעיל יב:). ושחטה כדרכה. להיגן (שם). מאן תנא דלא בעי כוונה לשחיטה. דהא מרש שוטה וקטן לתמיכה בעלמא מכווני ואין להם דעת להתכוין לשחיטה וקתני וכולן ששחטו כו', דקאי נמי אמרש שוטה וקטן (שם).

גידפי. נולה שסביב הלוחר: **דמיפרמי.** כרומות מינגייר"ש בלע"ז דאי עבד מלדה מבפנים היה יולא רוחב פי החך בין הכנפים ולא היה חומכו: **לריך שיתן עפר**(ה). תיתוח למעה דאם[ו] העפר קשה לא מקרי עפר למטה: **בעפר.** משמע כולו טמון בעפר: **דמזמין ליה לעפרא דכולה** ג)**פתקא.** עפר כל הבקעה היה מסיע וכותש לו שהיה עפר תיתוח ומזמנו ג)[ד] [כפה] לכך: **פתקא.** בקעה: **א"ר זירא מלא לוחר.** דמתניתין חוץ לצוחר בעינן ולא תימא מלא לוחר דוקא: **איבעיא להו.** האי חוץ לצוחר דרבי זירא משום קאמר או מלא לוחר קאמר: **אלא פשיטא מלא לוחר חוץ לשני לוחרים וש"מ מלא לוחר.** דקתני מתניתין נמי ברישא אחוץ לצוחר קאי: **אמין לו קרנים.** דרגילין היו לעשות כמין קרנים לאחזמילין לגוי על גביהן מטין לגד לאשן ומתוך שהוא קטן מאד הוא נשמט מן הצואר וכשהוא מולין ומניח דוחק לאוש שמא יחלידו הסימנין או ינקבו אותן הקרני': **מיכוע כוע.** כשמולין ומניח מתוך שהוא חד הוא נוקב וקורע ולא חותך: **מחטא דאושכפי.** מרלע הלעגין שפיתיו חדודין וחותכין חוטי התפר: **ואע"ג דלא מיכוין.** לשחוט אלא להפלת סכין מאן תנא: **ועירא דמן חבריא.** לעיר היסיבה. ולי נראה דאושעיא זעירא היה נקרא דמן חבריא שמבני היסיבה: **הוא מני לה.** שונה המשנה מרבו: **והוא אמר.** מדעתו שהלכה כרבי נתן: ט)**וכולן ששחטו.** מרש שוטה וקטן: **והא אמרה רבא חדא זימנא.** ולמה ליה לרבא למידק ממתניתין ולמימר הא הפילה הוא כשרה ולאשמועינן דאפילו לן תנא כר' נתן הא אשמועינן רבא חדא זימנא דאפילו לן תנא כרבי נתן: **גריכא.** ליה לרבא לאשמועינן בתרוייהו: **אכל הכא דלא מיכוין.** אפילו לתמיכה בעלמא אי לאו דאשמועינן רבא לא הוה דייקנא מינה הא הפילה הוא כשרה דאפילו הפילה הוא הוה אמינא דאפילו והיא גופה מיצטריכא לאשמועינן מה שאתה זובח אתה אוכל דבעינן שחיטה מכח אדם קמ"ל רבא דהא נמי דייקנא מינה מדלא קתני הפיל סכין או זרק סכין. והא דפריך והא אמרה רבא חדא זימנא ולא פריך תנינא חדא זימנא משום דאמתניתין לא תני בהדיא הפילה הוא דכשרה אלא רבא דייק לה: **נדה שנאנסה וטבלה.** לקמיה (ע"ב) מפרש היכי נאנסה: **לביפה.** ליזקק לבעלה: טמא שאכל תרומה במיתה בידי שמים כאלו הן הנסקפין (פנהדרין דף פג.) וכרת חמור ממיתה י) הימיו נכרתים חבריו נכרת כדכתיב (ויקרא כ) ערירים יהיו: **ומנא תימרא.** דלחולין לא בעינן כוונה: **שנאנסה.** מן היס: ה"ג **מה כלים דלא מיכווני.** דהא לית להו דעת: ה"ג

ג) דכי הכיני אלו לריך ליתור חדלית של נשמים אינו מיס שאוכין רק דפסולין משום דיסו זוחלין ומי נשמים אינן מטהרין רק נאסנין וע"ש.

עין משפט נר מצוה

נב א מיי' פ"ב מהל' שחיטה הל' ט סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' כד סעיף ג:
נג ב מיי' שם טוש"ע שם סעיף כ:
ג [מיי' שם פ"ח הל' כ]:
נד ד ה מיי' שם פ"ב הל"כ סמג שם עשין ע"ד טוש"ע יו"ד סי' ר ז [מיי' שם הל' יא טוש"ע יו"ד סימן ג סי"ח]:
נה ח מיי' פ"ח מהל' מקוואות סמג עשין רמח טוש"ע יו"ד סי' קנח סעיף מה:
נו ט מיי' שם הל"יח:
נז י מיי' שם פ"ט הל' יח סמג שם טוש"ע יו"ד סי' כא סעיף ה:

שיטה מקובצת

א) למטה דאם הקרקע קשה לא מיקרי עפר הפ"ד: ב) דכולה פתקא עפר כל הבקעה: ג) ומזמנו כפה לכך הפ"ד ומה"ד פתקא בקעה: ד) יש לחוש שמא יחלידו הסימנים וכו'. נ"ב נ"א שמא יחליד את הקרנים וינקבו: ה) דימיו נכרתים וזרעו נכרת. נ"ב נ"א דהוא ובניו נכרתים כדכתיב וכו': ו) משום דבמתניי' לא הנא בהדיא הפילה הוא כשרה אלא רבא הוא דדייק לה ומיהו נראה דאפי' אי תנן לה: ז) ומשני דה"א דסכין לנוענה עדיף דמכוון מיהא: ח) אמאי אצטריכא ורבא איצטרי' לאשמועינן:

רבינו גרשום

דהחליד שחיטתו פסולה תיקו: התיו את הראש בבת אחת שחיטתו פסולה מנהני מילי אמר שמואל דאמר קרא חץ שחוט לשונם כלומר לשון משך: קתא פלוא בלע"ז דאיזמל שאין לו קרנים כלומר אבל יש לו קרנים אסור דחיישינן שמא דרך שחיטתו ינקב הסימנין בקרנים: מחט דאושכפי מאי כלומר מחטא דאושכפי (המתך) [שחט] בסכין שעשוי לחתוך החוט שתופר בו: איזמל שאין לו קרנים שמוכפלין קרנים לאחוריהן: אבל הכא דלא קא מיכוין כלומר דלא קא מיכוין אלא לנוענה בכותל: טהורה לביתה כלומר טהורה לשכב עם בעלה בתשמיש המטה: עון כרת התרת כלומר נדה שהוא חייב כרת. איסור מיתה. זו תרומה שהיא מיתה בידי שמים דכתיב ומתו בו כי יחללוהו: מה כלים דלא בעו כונה כלומר כלים לאו בני כונה נינהו: משום חרדלית של נשמים דחשובין ט) כמים שאובין ולא כמי מקוה אי נמי ניגוזר ראשין

חוץ לצואר כמלא צואר. לכאורה נראה שלריך להולין כל אותו מלא לומר שמון לצואר ולכך לריך אותו שיעור ומיהו נראה דאין לריך ולא הולרך שיעור זה אלא כדי שיסחוט ברייח ופעמים שהסכין מרוף ושוחט הכוח כלא הולכת כמלא לוחר: **והא אמרה רבא חדא זימנא.** אמתניתין לא פריך הא תנינא חדא זימנא דכפרים בקונטרס משום דבמתניתין לא תנא בהדיא ו) הא הפילה הוא כשרה אלא רבא הוא דדייק לה ועוד דאפילו לי תנן לה בהדיא במתניתין לא היה יכול להקשות דהא לא פריך אדרבא למה ליה למידק הא הפילה הוא כשרה הא תנינא לעיל מדמכשרינן שחיטת חרש שוטה וקטן דאי לאו דאמר רבא אמתני' דחש"ו רבי נתן היא לא היה מקשה כלום דלמא בחש"ו מכשרינן טפי ואפילו רבנן מודו דמיכוונין לתמיכת בשר אלא פריך משום דאוקמינן לההיא ברבי נתן אלמא מכשרא מתניתין אפילו היכא דלא מיכוין לתמיכת בשר כמו זרק סכין לנוענה בכותל ואם כן למה ליה לרבא למידק הא הפילה הוא כשרה ומשני דה"א ז) לנוענה עדיף דמיתכוין מיהא לתמיכה בעלמא אבל הפילה לא מכוין כלל לשום תמיכה: **ואי** אשמועינן הפילה. הסתא הך לריכותא לא היא דומיא דאידך דלא בא לפרש טעם אמאי איצטריך ליה לרבא למימר גבי חרש שוטה וקטן רבי נתן היא דא"כ מאי קאמר אבל התם דלא אתי מכח כן דעת אימא לא הא בהדיא תנן דכשרה אלא אמתניתין גופא עדיף לריכותא אמאי ח) איצטריך ורבא איצטריך לאשמועינן דר' נתן היא דאי לאו דאשמועינן הוה אמינא דהתם אפילו רבנן מודו דהא מיכוונין לתמיכת בשר להכי אשמועינן דאפ"ה פסלי רבנן והא דקאמר רבא לקמן ורבנן נהי דלא בעי כוונה לזביחה לתמיכה מיהא בעי היינו לתמיכת סימנים:

ואסורה לאכול בתרומה. אפילו למעשר אסורה כדאמרי' בסמוך אלא נקט תרומה דעיקר זמן הזה א): **עון** כרת התרת. איפכא הוה ליה למימר עון מיתה אסרא עון כרת מיבעיא דהא פשיטא דבעינן כוונה בתרומה וכדתנן ט) בתומר בקדש (מגיגה דף יח:) טבל לחולין אסור במעשר ואף בחולין בעי רבא למימר דטבל ולא הוחזק כאילו לא טבל ויש לומר משום דנקט מעיקרא טהורה לביתה קאמר הכי אי נמי נאנסה עדיף מטבל לחולין שאם היתה יודעת היתה מתכוונת אף למעשר ומדקאמר טהורה לביתה אלמא אשמעינן ליה כוונה אם כן אף לתרומה תהא מותרת: וכי

גידפי דמיפרמי והא בעי בסוי וכי תימא דמכסו ליה ט)והאמר רבי זירא אמר רב י)השוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה שנאמר יוכסהו בעפר עפר לא נאמר אלא בעפר מלמד שהשוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה דמזמין ליה לעפר דכולה ג)פתקא: היה שוחט והתיז [וכו'](: אמר רבי זירא מלא צואר וחוץ לצואר ט)איבעיא להו מלא צואר וחוץ לצואר כמלא צואר דהוו לה תרי צוארי או דלמא מלא צואר וחוץ לצואר משהו תא שמע היה שוחט והתיז שני ראשין בבת אחת אם יש לסכין מלא צואר אחד כשר מאי מלא צואר אחד אילימא מלא צואר אחד ותו לא השתא בבהמה אחת בעינן מלא צואר וחוץ לצואר בשתי בהמות סגי להו כמלא צואר אחד אלא פשיטא יא)מלא צואר חוץ לשני צוארין יב)ש"מ מלא צואר חוץ לצואר ש"מ: בד"א בזמן שהוליך ולא הביא וכו': אמר רב מנשה יג)באיזמל שאין לו קרנים אמר ליה רב אחא בריה דרב אויא לרב מנשה מחטא מאי אמר ליה מחטא מבזע בזע מחטא דאושכפי מאי אמר ליה תנינא אפילו כל שהוא מאי לאו מחטא דאושכפי לא איזמל איזמל בהדיא קתני לה פרושי קא מפרש מאי כל שהו איזמל ה"נ מסתברא דאי ס"ד מחטא דאושכפי השתא מחטא דאושכפי שריא איזמל מיבעיא איזמל אצטריכא ליה ס"ד אמינא ליגזר איזמל שאין לו קרנים אטו איזמל שיש לו קרנים קא משמע לן: **מתני'** יד)נפלה סכין ושחטה אע"פ ששחטה כדרכה פסולה שנאמר יב)וזבחת ואכלת מה שאתה זובח אתה אוכל: **גמ'** מעמא דנפלה? טו)הא הפילה הוא כשרה ואע"ג דלא מיכוין מאן תנא יד)דלא בעינן כוונה לשחיטה אמר רבא ר' נתן היא טז)דתני אושעיא זעירא דמן חבריא זרק סכין לנוענה בכותל והלכה ושחטה כדרכה ר' נתן מכשיר וחכמים פוסלים הוא תני לה והוא אמר לה יד)הלכה כר' נתן והא אמרה רבא חדא זימנא דתנן יז)וכולן ששחטו ואחרים רואין אותן שחיטתן כשרה ואמרינן מאן תנא דלא בעי כוונה לשחיטה ואמר רבא רבי נתן היא צריכא דאי אשמועינן התם משום דקא מיכוין לשום חתיכה בעולם אבל הכא דלא קא מיכוין אימא לא ואי אשמעינן הכא משום דקאתי מכח בן דעת אבל התם דלא קאתי מכח בן דעת אימא לא צריכא: אתמר נדה שנאנסה וטבלה אמר רב יהודה אמר רב יח)טהורה לביתה יט)ואסורה לאכול בתרומה ור' יוחנן אמר אף לביתה לא טהרה א"ל רבא לר"נ לרב דאמר טהורה לביתה ואסורה לאכול בתרומה עון כרת הותרה איסור מיתה מיבעיא אמר ליה בעלה חולין הוא וחולין לא בעי כוונה ומנא תימרא יח)דתנן יגל שנתלש ובו ארבעים סאה ונפל על האדם ועל הכלים טהורין מאי לאו אדם דומיא דכלים מה כלים דלא מיכווני אף אדם נמי לא בעי כוונה ממאי דלמא ביושב ומצפה עסקינן אימתי יתלש הגל וכלים

א) דכי הכיני אלו לריך ליתור חדלית של נשמים אינו מיס שאוכין רק דפסולין משום דיסו זוחלין ומי נשמים אינן מטהרין רק נאסנין וע"ש.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com